

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على خير خلقه و اشرف بريته محمد و آله الطاهرين، لاسيما بقية الله في الارضين و لعنة الله على اعدائهم اجمعين من الاولين و الاخرين.

قال الله عزوجل: «ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ»
عرايضى را که امروز مطرح می‌کنم دو جنبه دارد: جنبه موضوعی و جنبه مقدمی.

- جنبه موضوعی: هر یک از بحث‌ها برای خودش موضوعیت دارد که می‌شود روی آن فکر و نیز کار کرد؛ هر یک برای اهل تحقیق مورد استفاده است.
- جنبه مقدمی: این بحث‌ها طول خواهد کشید؛ از منهد فقهاء بررسی خواهد شد تا برسیم به منهد صاحب عباقت الانوار.

استدلال به امامت اهل بیت عليهم السلام در آیات قرآن کریم

بحث به آنجا منتهی شد که خداوند در آیات زیادی دعوت به امامت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام و اهل بیت عليهم السلام کرده است. برای هر قسم بعضی آیات را خواندم. آیات بحث امامت اهل بیت عليهم السلام بسیار بیشتر از آن چیزی است که خوانده شد. علامه (حلی) در یکی از کتاب‌هایشان تا ۱۴۰ آیه شمرده‌اند. بعضی بزرگان بیشتر نیز گفته‌اند. بنده برای هر قسم نمونه ای ذکر کردم.

تقسیم بندی آیات

۱. آیات فضائل

آیاتی که دلالت بر افضلیت دارند.

- السابقون السابقون ...
- وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَ اللَّهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ.
- آیه نجوا: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَةٌ ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ.

به حکم عقل افضل مقدم بر مفضول است.

۲. آیات عصمت

آیاتی که وارد شده‌اند در مسئله عصمت اهل بیت عليهم السلام و از آن جهت که عصمت از لوازم و شرایط اساسی است به امامت ربط پیدا می‌کند.

- ایه صادقین: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ كُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ.
- آیه تطهیر: إِنَّمَا يَرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ يُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا.

۳. آیات امامت و ولایت

آیاتی که به طور مستقیم بر امامت و ولایت دلالت دارد:

- آیه ولایت: إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ.
- به اتفاق فریقین سوره مائده آخرین سوره ای است که نازل شده است.

روش قرآن در آیات ذکر شده این چنین است که از افضلیت شروع می‌شود، بعد عصمت و بعد نص بر ولایت. این روش از این آیات استفاده شده است.

قرآن، دعوت کننده به سوی امام

۱- حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْمُقْرِي قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو عَمْرٍو مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرِ الْمُقْرِي الْجَرَجَانِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرِ مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الْمَوْصِلِيُّ بِبَغْدَادٍ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَاصِمِ الطَّرِيفِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا عَبَّاسُ بْنُ يَزِيدَ بْنِ الْحَسَنِ الْكَحَالُ مَوْلَى زَيْدِ بْنِ عَلِيٍّ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي قَالَ حَدَّثَنِي مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ع قَالَ: الْإِمَامُ مَنْ لَا يَكُونُ إِلَّا مَعْصُومًا وَ لَيْسَتْ الْعَصْمَةُ فِي ظَاهِرِ الْخَلْقَةِ فَيَعْرِفُ بِهَا وَ لِذَلِكَ لَا يَكُونُ إِلَّا مَنْصُوصًا فَقِيلَ لَهُ يَا أَيْنَ رَسُولُ اللَّهِ فَمَا مَعْنَى الْمَعْصُومِ فَقَالَ هُوَ الْمُعْتَصَمُ بِحَبْلِ اللَّهِ وَ حَبْلُ اللَّهِ هُوَ الْقُرْآنُ لَا يَفْتَرِقَانِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ الْإِمَامُ يَهْدِي إِلَى الْقُرْآنِ وَ الْقُرْآنُ يَهْدِي إِلَى الْإِمَامِ وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لَلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ .

امام باید معصوم باشد، عصمت چیزی نیست که در بدن انسان علامتی داشته باشد، یا نشانه ای داشته باشد و لذا امام را باید خداوند متعال معرفی کند، زیرا او از عصمت اطلاع دارد. در قسمت اخیر روایت هم اسمی از نص آمده و هم اسمی از عصمت. پرسیده شد: معصوم کیست؟ فرمود: قرآن و امام با هم اند و جدا نمی شوند تا روز قیامت؛ امام دعوت می کند به قرآن و بالعکس. این چنین است که قرآن هدایت به سوی امام می کند، چنانچه امام هدایت به قرآن می کند و این دو لا یفترقان الی یوم القیامة.

دعوت انبیاء به ولایت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام

از قرآن آیاتی را خواندیم و دعوت قرآن به امامت را گفتیم. اما انبیاء سلف؛ انبیاء سلف امتشان را دعوت به ولایت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام و اهل بیت علیهم السلام کرده اند، روایات فراوان، هم با طرق شیعی و هم با طرق عامه آمده است.

روایات نقل شده از طرق شیعه

۱- تفسیر قمی؛ علی بن ابراهیم قمی:

حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ الْحَسَنِ بْنِ مَجُوبٍ عَنْ أَبِي حَمْرَةَ التَّمَالِيِّ عَنْ أَبِي الرَّبِيعِ قَالَ حَجَّجْتُ مَعَ أَبِي جَعْفَرٍ فِي السَّنَةِ الَّتِي حَجَّ فِيهَا هِشَامُ بْنُ عَبْدِ الْمَلِكِ، وَ كَانَ مَعَهُ نَافِعٌ مَوْلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ، فَنَظَرَ نَافِعٌ إِلَيَّ أَبِي جَعْفَرٍ فِي رُكْنِ الْبَيْتِ وَ قَدْ اجْتَمَعَ عَلَيْهِ النَّاسُ - فَقَالَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ - مَنْ هَذَا الَّذِي تَكَاثَفَ عَلَيْهِ النَّاسُ قَالَ هَذَا ابْنُ [بَنِي] أَهْلِ الْكُوفَةِ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ع، فَقَالَ لَا تَبْتَئُهُ فَلَأَسْأَلَهُ عَنْ مَسَائِلَ - لَا يُجِيبُنِي فِيهَا إِلَّا نَبِيٌّ أَوْ وَصِيٌّ نَبِيٍّ، قَالَ فَادْهَبْ إِلَيْهِ فَاسْأَلْهُ لَعَلَّكَ تُخْجِلُهُ، فَجَاءَ نَافِعٌ حَتَّى اتَّكَأَ عَلَى النَّاسِ - فَاشْرَفَ عَلَى أَبِي جَعْفَرٍ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ إِنِّي قَرَأْتُ التَّوْرَةَ وَ الْإِنْجِيلَ وَ الزَّبُورَ وَ الْفُرْقَانَ وَ قَدْ عَرَفْتُ حَلَالَهَا وَ حَرَامَهَا - وَ قَدْ جِئْتُ أَسْأَلُكَ عَنْ مَسَائِلَ - لَا يُجِيبُ فِيهَا إِلَّا نَبِيٌّ أَوْ وَصِيٌّ نَبِيٍّ أَوْ ابْنُ نَبِيٍّ، فَرَفَعَ أَبُو جَعْفَرٍ رَأْسَهُ فَقَالَ سَلْ عَمَّا بَدَا لَكَ، قَالَ أَخْبِرْنِي كَمْ كَانَ بَيْنَ عِيسَى وَ مُحَمَّدٍ ع مِنْ سَنَةٍ فَقَالَ أَخْبِرْكَ بِقَوْلِكَ أَمْ بِقَوْلِي قَالَ أَخْبِرْنِي بِالْقَوْلَيْنِ جَمِيعًا، قَالَ أَمَا فِي قَوْلِي فَخَمْسُمِائَةٍ سَنَةٍ، وَ أَمَا فِي قَوْلِكَ فَسِتْمِائَةٌ سَنَةٍ، قَالَ أَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى «وَ سئَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا - أَجْعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ» مَنْ الَّذِي سَأَلَهُ مُحَمَّدٌ ص وَ كَانَ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ عِيسَى خَمْسُمِائَةٍ سَنَةٍ، قَالَ فَتَلَا أَبُو جَعْفَرٍ هَذِهِ آيَةَ «سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ - لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا» كَانَ مِنَ الْآيَاتِ الَّتِي أَرَاهَا اللَّهُ مُحَمَّدًا ص - حَيْثُ أَسْرَى بِهِ إِلَى الْبَيْتِ الْمُقَدَّسِ أَنَّهُ حَشَرَ اللَّهُ لَهُ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ - مِنَ النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ - ثُمَّ أَمَرَ جَبْرَائِيلَ ع فَادَّنَ شَفْعًا وَ أَقَامَ شَفْعًا وَ قَالَ فِي إِقَامَتِهِ حَى عَلَى خَيْرِ الْعَمَلِ، ثُمَّ تَقَدَّمَ مُحَمَّدٌ ص فَصَلَّى بِالْقَوْمِ - فَلَمَّا انْصَرَفَ قَالَ اللَّهُ لَهُ: سَلْ يَا مُحَمَّدُ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا - أَجْعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص عَلَى مَا تَشْهَدُونَ - وَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ قَالُوا نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ - وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَنْكَرَ رَسُولُ اللَّهِ ص - أَخَذَتْ عَلَى ذَلِكَ عَهْدَنَا وَ مَوَاطِنَنَا، قَالَ نَافِعٌ صَدَقْتَ يَا أَبَا جَعْفَرٍ ...

روایات این گونه، خیلی لذت دارد؛ چرا که با دانستنش معرفت نسبت به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام زیاد می شود و

خواندن این روایات نورانیت دارد. در اینجا پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به نماز ایستادند و انبیاء سلف اقتدا کردند و بعد از نماز حضرت احوال پرسى نمودند. جبرئیل عرض کرد: سوال کنید برنامه شان چه بوده است؛ چه رسالتی داشته‌اند؟ و آنها جواب دادند.
در روایت دیگری این گونه آمده است :

و يُؤَيِّدُهُ مَا رَوَاهُ مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ رَحِمَهُ اللَّهُ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْحَسَنِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ الْقَطَّانِ عَنْ عَبَّادِ بْنِ يَعْقُوبَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ فُضَيْلٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سُوْقَةَ عَنْ عَلْقَمَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ص فِي حَدِيثِ الْإِسْرَاءِ فَإِذَا مَلَكَ قَدْ أَتَانِي فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ سَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا عَلَى مَاذَا بَعَثْتُمْ فَقُلْتُمْ لَهُمْ مَعَاشِرَ الرُّسُلِ وَ النَّبِيِّينَ عَلَى مَاذَا بَعَثْتُمْ اللَّهُ قَبْلِي قَالُوا عَلَى وَ لَائِكَ يَا مُحَمَّدُ وَ لَوَايَةَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ .
عرض کرد: بپرسید رسالتان چه بوده است؛ جواب دادند: مبعوث شده ایم که تبلیغ کنیم و به امتنان برسانیم ولایت شما را و حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام را.

۲- تفسیر مجمع البیان؛ فضل بن حسن طبرسی:

ذیل آیه وَاَسْأَلُ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مَنْ رُسُلُنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ آلِهَةً يُعْبُدُونَ، مرحوم طبرسی فرموده است:
فَهَذَا مِنْ بَرَاهِينِ نَبِيِّنَا الَّتِي آتَاهُ إِيَّاهَا وَ أَوْجِبَ بِهِ الْحُجَّةَ عَلَى سَائِرِ خَلْقِهِ لِأَنَّهُ لَمَّا خَتَمَ بِهِ الْأَنْبِيَاءَ وَ جَعَلَهُ اللَّهُ رَسُولًا إِلَى جَمِيعِ الْأُمَمِ وَ سَائِرِ الْمَلَلِ خَصَّهُ اللَّهُ بِالْإِرْتِقَاءِ إِلَى السَّمَاءِ عِنْدَ الْمِعْرَاجِ - وَ جَمَعَ لَهُ يَوْمَئِذٍ الْأَنْبِيَاءَ فَعَلِمَ مِنْهُمْ مَا أُرْسِلُوا بِهِ وَ حُمِلُوهُ مِنْ عَزَائِمِ اللَّهِ وَ آيَاتِهِ وَ بَرَاهِينِهِ وَ أَقْرَبُوا أَجْمَعُونَ بِفَضْلِهِ وَ فَضْلِ الْأَوْصِيَاءِ وَ الْحُجَّجِ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِ وَ فَضْلِ شِبَعَةَ وَصِيهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ الَّذِينَ سَلَّمُوا لِأَهْلِ الْفَضْلِ فَضْلَهُمْ وَ لَمْ يَسْتَكْبِرُوا عَنْ أَمْرِهِمْ وَ عَرَفَ مِنْ أَطَاعِهِمْ وَ عَصَاهُمْ مِنْ أُمَّهَاتِهِمْ وَ سَائِرِ مَنْ مَضَى وَ مِنْ غَبَّرَ أَوْ تَقَدَّمَ أَوْ تَأَخَّرَ ...

۳- اصول کافی؛ شیخ کلینی:

۱. مُحَمَّدُ بْنُ يُحْيَى عَنْ سَلْمَةَ بْنِ الْخَطَّابِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ سَيْفٍ عَنِ الْعَبَّاسِ بْنِ عَامِرٍ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ رَزْقِ الْغُمَّشَانِيِّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: وَ لَوَايَتَنَا وَ لَوَايَةَ اللَّهِ الَّتِي لَمْ يَبْعَثْ نَبِيًّا قَطُّ إِلَّا بِهَا.
۲. مُحَمَّدٌ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ ابْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفُضَيْلِ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ ع قَالَ: وَ لَوَايَةَ عَلِيِّ ع مَكْتُوبَةٌ فِي جَمِيعِ صُحُفِ الْأَنْبِيَاءِ وَ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ رَسُولًا إِلَّا بِنُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ ص وَ وَصِيهِ عَلِيِّ ع.

روایات نقل شده از طرق اهل سنت

از عبدالله بن مسعود و عبدالله بن عباس و دیگر اصحاب روایت در این زمینه آمده است.

۱- معرفه علوم الحدیث؛ حاکم نیشابوری و شواهد التنزیل؛ حاکم حسکانی:

حدثنا أبو الحسن محمد بن المظفر الحافظ قال حدثنا عبد الله بن محمد بن غزوان قال ثنا علي بن جابر قال ثنا محمد بن خالد بن عبد الله قال ثنا محمد بن فضيل قال ثنا محمد بن سوقة عن إبراهيم عن الأسود عن عبد الله قال قال النبي صلى الله عليه وسلم يا عبد الله أتاني ملك فقال يا محمد وسل من أرسلنا من قبلك من رسلنا على ما بعثوا قال قلت على ما بعثوا قال على ولايتك وولاية علي بن أبي طالب
ابواسحاق ثعلبي که از بزرگان مفسرين و شيخ المفسرين است، در تفسیرش، الکشاف و البیان، همین حدیث را در ذیل آیه شریفه و سئل من أرسلنا من قبلك من رسلنا آورده است.

۲- صراط المستقیم؛ أبو نعیم اصفهانی:

و فی کتاب ابی نعیم الذی استخراجہ من کتاب الإستیعاب لابن عبد البر الأندلسی فی قوله تعالی: (وَاَسْأَلُ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مَنْ رُسُلُنَا أَنْ رُسَلْنَا أَنْ رُسَلْنَا عَلَى صِدْقِهِمْ وَأَنْ لَوَايَةَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ)
علیه و آله قال: لما أسرى بي إلى السماء جمع الله تعالى بيني وبين الأنبياء وقال: سلهم على ما بعثتم؟ فسألتهم فقالوا: على شهادة أن لا إله إلا الله وعلى الاقرار بنبوته و الولاية لعلي بن أبي طالب ...

این روایت را ابن حجر از طریق حاکم آورده و حافظ ابن عبد البر اندلسی هم نقل کرده است؛ جمعی دیگر از بزرگان هم این حدیث را آورده‌اند. این روایت در کتب ما و عامه موجود است و روات حدیث هم از بزرگانند؛ ثعلبی، ابن حجر، حاکم نیشابوری و دیگران.

بحث ما دعوت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله است که ایشان در دعوت به ولایت چه روش‌هایی را داشته‌اند. بنده در سال‌های گذشته - با نبود امکانات امروز - در این زمینه رساله‌ای نوشته، جمع آوری کرده‌ام؛ در اینجا خلاصه آن را ذکر می‌کنم.

روش‌های دعوت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به ولایت حضرت امیر المومنین علیه السلام

روش اول: اثبات امامت امیر المومنین علیه السلام و نفی دیگران

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در یک جلسه و یک واقعه هم نفی کرده‌اند دیگران را و هم اثبات نموده‌اند ولایت حضرت امیر المومنین علیه السلام را.

- مورد اول: هجرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به مکه و ماجرای لیلۃ المبیث

در شب هجرت که حساس‌ترین ایام بعثت در مکه مکرمه بود چه کسی از اطرافیان حضرت و دیگران می‌دانست که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بنا دارند هجرت کنند؟!

برنامه این بوده که کسی در جای (فراش) پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بخوابد. نوشته‌اند کسی از این برنامه اطلاع نداشت جز حضرت امیر المومنین علیه السلام و خلیفه اول؛ چون قرار بود هجرت مخفیانه صورت بگیرد. این طور که در کتب سیره نگاه کردم، نیافتم که حضرت به کسی گفته باشند جز دو نفر. در منابع چنین آمده است:

• سیرة رسول الله؛ ابن اسحاق: قال ابن إسحاق و لم يعلم فیما بلغنی بخروجه صلی الله علیه وسلم حین خرج إلی علی و أبو بکر الصدیق فلیتأمل والله تعالی أعلم .

• سیرة الحلبي؛ علی بن برهان الدین حلبی: أنه صلی الله علیه وسلم نظر إلی أصحابه وقال أیکم بیث علی فراشی وأنا أضمن له الجنة فقال علی أنا أبيت وأجعل نفسی فداءک هذا کلامه.

از این کلام استفاده می‌شود پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله پیشنهاد خوابیدن به دو نفر دادند، حضرت امیر المومنین علیه السلام و ابو بکر؛ هر دو حضور داشته‌اند طبق کلام ابن اسحاق.

همین حلبی کلام ابن اسحاق را می‌آورد و می‌گوید: فلیتأمل. من هم می‌گویم فلیتأمل! زیرا وقتی فقط آن دو نفر باشند و حضرت فرموده باشد أیکم بیث علی فراشی؛ و حضرت امیر المومنین علیه السلام قبول نموده باشد پس چه کسی حاضر نشده بخوابد و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله مجبور شدند او را با خود ببرند؟! سوال دیگر این است: چرا با خودشان بردند؟! فلیتأمل... !!!

- مورد دوم: خواستگاری از صدیقه طاهره سلام الله علیها

داستان دیگر اینکه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وارد مدینه منوره شدند و در آنجا از صدیقه طاهره سلام الله علیها خواستگاری شد.

بنده از خودم چیزی نمی‌گویم از روز اول کلمه به کلمه را از منابع معتبر نقل کرده‌ام. نوشته‌اند خلیفه اول خواستگاری کرد؛ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله رد کردند. خلیفه دوم خواستگاری کرد؛ حضرت رد کردند. همان روز حضرت امیر المومنین علیه السلام خواستگاری کردند، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله قبول فرمود. روایت را می‌خوانم همه اش نکته دارد:

و عن أنس أن عمر بن الخطاب رضی الله عنه أتى أبا بکر رحمة الله علیه فقال یا أبا بکر ما یمنعک أن تزوج فاطمة بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم قال لا یزوجنی قال إذا لم یزوجک فمن یزوج وانک من أکرم الناس علیه وأقدمهم فی الاسلام قال فانطلق أبو بکر رحمة الله علیه إلی بیت عائشة رضی الله

عنها فقال يا عائشة إذا رأيت من رسول الله صلى الله عليه وسلم طيب نفس وإقبالا عليك فاذكري له اني ذكرت فاطمة فلعل الله عز وجل أن يبسرهما لي قال فجاء رسول الله صلى الله عليه وسلم فرأت منه طيب نفس واقبالا فقالت يا رسول الله إن أبا بكر ذكر فاطمة وأمرني أن أذكرها قال حتى ينزل القضاء قال فرجع إليها أبو بكر فقالت يا أبتاه وددت أني لم أذكر له الذي ذكرت فلقني أبو بكر عمر فذكر أبو بكر لعمر ما أخبرته عائشة فانطلق عمر إلى حفصة فقال يا حفصة إذا رأيت من رسول الله صلى الله عليه وسلم اقبالا يعني عليك فاذكريني له واذكري فاطمة لعل الله أن يبسرهما لي قال فلقني رسول الله صلى الله عليه وسلم حفصة فرأت طيب نفس ورأت منه إقبالا فذكرت له فاطمة رضی الله عنها فقال حتى ينزل القضاء فلقني عمر حفصة فقالت له يا أبتاه وددت اني لم أكن ذكرت له شيئا فانطلق عمر رضی الله عنه إلى علي بن أبي طالب رضی الله عنه فقال ما يمنعك من فاطمة فقال أخشى أن لا يزوجني قال فإن لم يزوجك فمن يزوج وأنت أقرب خلق الله إليه فانطلق علي إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم ولم يكن له مثل عائشة ولا مثل حفصة قال فلقني رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال إني أريد أن أتزوج فاطمة قال فافعل قال ما عندي الا درعي الحطمية... .

طبقات ابن سعد، سنن نسائي و جمعی دیگر آورده‌اند؛ مفصل تر هم هست؛ اما بنده فقط مقدار حاجت را می‌خوانم.

خدا می‌داند قصد جسارت ندارم و فرموده‌اند نباید جسارت کنیم؛ اما مقام، مقام بحث است.

همه روایت کرده‌اند؛ مانند ترمذی، ابن ماجه، طبرانی و دیگران که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند:

إذا جاءكم من ترضون دينه وخلقه فأنكحوه؛ إلا تفعلوا تكن فتنة في الأرض وفساد.

اگر کسی آمد که به دیانت و اخلاقتش اطمینان داشتید، فزوجه و الا فساد در ارض رواج پیدا می‌کند. این ملاک را خود پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند.

- **مورد سوم:** حدیث خاصف النعل

مورد سومی که عرض می‌کنم حدیثی است که صاحب عباقت در مورد آن یک جلد مطلب نوشته است؛ جلدی که آماده شده برای چاپ اما تا به حال چاپ نشده است؛ آن حدیث، حدیث خاصف النعل است:

عن أبي سعيد الخدري قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول إن منكم من يقاتل على تأويل القرآن كما قاتلت على تنزيله فقال أبو بكر: أنا هو يا رسول الله؟ قال: لا؛ قال عمر: أنا يا رسول الله؟ قال: لا؛ لكنه خاصف النعل؛ وكان أعطي عليا نعله يخصفها. این حدیث را ترمذی، نسائی، طبری، احمد، ابویعلی موصلی، حاکم، بیهقی، ابن عساکر و دیگران دارند.

- **مورد چهارم:** ابلاغ سوره براءت

این مطالب را می‌خوانیم؛ اما در مقام جسارت به کسی نیستیم .

بعد از هجرت، وقتی سوره براءت نازل شد، دستور آمد که آن را برای اهل مکه بخوانند تا آیاتی که نازل شده بود ابلاغ شود؛ خوب دقت کنید!

أخبرنا العباس بن محمد قال حدثنا أبو نوح واسمه عبد الرحمن بن غزوان قراد عن يونس بن أبي إسحاق عن أبي إسحاق عن زيد بن يثيع عن علي أن رسول الله صلى الله عليه وسلم بعث ببراءة إلى أهل مكة مع أبي بكر ثم اتبعه بعلي فقال له خذ الكتاب فامض به إلى أهل مكة قال فلحقته فأخذت الكتاب منه فانصرف أبو بكر وهو كئيب فقال يا رسول الله أنزل في شيء قال لا إني أمرت أن أبلغه أنا أو رجل من أهل بيتي.

این روایت را ترمذی، نسائی، طبری، حاکم، ابو حاتم رازی، طبرانی و دیگران آورده‌اند.

علمای متکلمشان در این مقام می‌گویند در قوم عرب آن زمان‌ها رسم این بوده که اگر کسی معاهده‌ای داشت و می‌خواست آن را خلع کند، همان رئیس قبیله باید فسخ می‌کرد. این رسم عرب بوده و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله روی این اساس این کار را انجام دادند و چون امیرالمؤمنین علیه السلام نزدیک ترین شخص بوده، او را فرستادند! این آخرین حرف علمای آنها است.

در جواب می‌گوییم: آیا بنا بوده به رسم قبایل عرب عمل شود یا خداوند آیاتی نازل کرده؟!

از طرف دیگر آیا پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله رسم عرب را بلد نبودند که بعداً ملتفت شدند؟!

اصلاً رسوم عرب ربطی به حضرت نداشته! ایشان رسالتی از جانب پروردگار داشته‌اند؟!
وقتی ابوبکر برگشت ناراحت بود و گریه می‌کرد؛ پس معلوم می‌شود خود او هم از رسوم عرب بی‌خبر بوده است و الا گریه نمی‌کرد!!!
لذا نه در سند روایت و نه در دلالت آن هیچ اشکالی نمی‌تواند بیان کنند.